

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1937 kl. 11.30 f. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1937/1938 av utgifterna under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensionsväsendet, utom i vad angår anslaget till allmänna indragningsstaten.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande i anledning av följande av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående regleringen av utgifterna för budgetåret 1937/1938 under riksstatens elfte huvudtitel.

Beträffande utredningen i de i utlåtandet omförmälda ärendena får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1937 (XI h. t.).

A. Civila pensionsväsendet.

1:o) **Pensionering av civila tjänst innehavare.** Under punkten 1 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att — under förutsättning att lag om användande av vissa till fonden för pensionering av civila tjänst innehavare inflytande medel antages i huvudsaklig överensstämmelse med förslag, som i särskild ordning förelägges riksdagen — till *Pensionering av civila tjänst innehavare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 5,200,000 kronor.

Anslaget till pensionering av civila tjänst innehavare är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget till enahanda belopp eller 5,200,000 kronor.

Av anslaget bestridas huvudsakligen följande utgifter, nämligen *dels* jämlikt kungörelsen den 31 maj 1935 (nr 262) kostnaderna för pensioner enligt lagen den 11 oktober 1907 (nr 85) angående civila tjänst innehavares rätt till pension, såvitt angår andra verk och inrättningar än postverket, statens vattenfallsverk, domänverket och försäkringsinspektionen — vad angår domänverket utgå dock från anslaget pensioner, som beviljats före 1912 års början — *dels ock* jämlikt kungörelsen den 31 maj 1935 (nr 263) kostnaderna för pension och uppskjuten livränta enligt civila tjänstepensionsreglementet den 30 juni 1934 (nr 442) vid samtliga verk och inrättningar utom affärsverken samt vissa verk med specialbudgeter.

Såsom uppbördsmedel skola å anslaget bokföras de bidrag till pensione-

ringsutgifterna från anslaget, som på grund av bestämmelserna i 1907 års pensionslag och civila tjänstepensionsreglementet bestridas från civila pensionsfonden. Nämnade bidrag utgå efter vissa procent av pensionsutgifterna å anslaget samt tillgodoföras detsamma under budgetåret efter det, å vars utgifter bidragen belöpa.

Under de senaste budgetåren hava ytterligare medel tillförts anslaget från civila pensionsfonden. I syfte att begränsa anslagsbehovet under elfte huvudtiteln har nämligen fonderingen av nämnda fonds inkomster provisoriskt inställts. De till fonden under budgetåren 1932/1933, 1933/1934, 1934/1935 och 1935/1936 på grund av föreskrifterna i 1907 års civila pensionslag samt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 279) angående pensionering av efterlevande barn till kvinnliga befattningshavare i statens tjänst inbetalade pensionsavgifterna ävensom avkastningen under samma budgetår av fondens kapital hava sålunda, i den mån dessa medel icke tagits i anspråk för bestridande av på fonden enligt nämnda lag ankommande andel i pensionsutgifterna eller av gottgörelse för enligt förberörda kungörelse utbetalade pensioner, i stället för att fonderas tillgodoförts ifrågavarande anslag under närmast följande budgetår. Under budgetåret 1935/1936 hava vidare från fonden till anslaget överförts de belopp, som enligt av Kungl. Maj:t med stöd av 11 § civila tjänstepensionsreglementet meddelade bestämmelser under budgetåret tillgodoförts fonden. Motsvarande belopp skola även under innevarande budgetår överföras till anslaget, dock allenast i den mån desamma icke tagas i anspråk för bestridande av på fonden enligt civila tjänstepensionsreglementet ankommande andel i kostnaderna för beredande av pension och uppskjuten livränta. För genomförande av nu nämnda anordningar hava särskilda lagar på Kungl. Maj:ts förslag antagits av riksdagen, varjämte Kungl. Maj:t meddelat särskilda föreskrifter i fråga om överförande från fonden till anslaget av pensionsavgifter enligt nyssnämnda kungörelse den 18 juni 1925 samt av avkastningen av i fonden ingående, särskilt redovisade familjepensionsmedel.

Chefen för finansdepartementet har erinrat, att försäkringsinspektionen den 28 juni 1935 anbefallts verkställa utredning samt avgiva utlåtande beträffande frågan, huruvida och i vilken omfattning fondering för framtiden borde ske av medel för bestridande av kostnaderna för den statliga tjänstepensioneringen. Departementschefen har vidare upplyst, att ifrågavarande utredning ännu icke fortskridit så långt, att ärendet kunde hinna underställas årets riksdag. Vid sådant förhållande syntes departementschefen övervägande skäl tala för att den för närvarande genomförda anordningen beträffande användningen av civila pensionsfondens inkomster tillämpades även för nästa budgetår.

För möjliggörande av angivna anordning, som innebär avsteg från föreskrifterna i dels 11 § civila pensionslagen, dels ock 11 § civila pensionsreglementet, har i särskild proposition (nr 28) framlagts förslag till lag om användande under budgetåret 1937/1938 av vissa till fonden för pensionering av civila tjänst innehavare inflytande medel.

Departementschefen har i enlighet med av statskontoret verkställd beräkning uppskattat förevarande anslag till 5,200,000 kronor. Härvid har departementschefen ansett, att i avbidan på fonderingsspörsmålets lösning borde såsom statskontoret förutsatt även för innevarande budgetår den andel i kostnaderna för beredande av pension enligt 1907 års pensionslag och pension eller uppskjuten livränta enligt civila tjänstepensionsreglementet, som civila pensionsfonden på grund av föreskriften i nämnda pensionsförfattningar hade att bestrida, bestämmas till 17 procent.

Med hänvisning till att utskottet i utlåtande nr 12 denna dag tillstyrkt det genom förberörda proposition nr 28 framlagda lagförslaget, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den gjorda beräkningen av förevarande anslags storlek för budgetåret 1937/1938, här hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må till *Pensionering av civila tjänst innehavare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 5,200,000 kronor.

2:o) **Avsättning till civila tjänstepensionsfonden m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkterna 2—3 samt 6—14 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Avsättning till civila tjänstepensionsfonden* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av 1,600,000 kronor;

b) till *Pensionsreglering för f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 3,000,000 kronor;

c) till *Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 15,000 kronor;

d) till *Understöd till vissa f. d. anställningshavare vid sinnessjukhusen* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 35,000 kronor;

e) till *Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga lasarettsläkare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 3,000 kronor;

f) till *Bidrag till sjuksköterskors pensionering* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 200 kronor;

g) till *Statens bidrag till pensionering av barnmorskor* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 500 kronor;

h) till *Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 430,000 kronor;

i) till *Pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 170,000 kronor;

j) till *Understöd åt änkor och barn efter tjänstemän vid tullverket* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 12,500 kronor;

k) till *Bidrag till tullstatens enskilda pensionsinrättning* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 35,000 kronor.

3:o) **Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt.** Under punkten 15 har Kungl. Maj:t framlagt förslag beträffande anslag till statens pensionsanstalt.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 1,000,000 kronor.

Chefen för finansdepartementet har erinrat, att under senare åren i syfte att begränsa utgifterna under elfte huvudtiteln anvisningen av statsmedel till statens pensionsanstalt inskränkts till ett belopp, som — jämte anstaltens övriga inkomster — beräknats erforderligt för bestridande av anstaltens löpande utgifter utan anlitan- de av dess kapitalbehållning.

I anslutning till vad departementschefen under punkten 1 av elfte huvudtiteln yttrat har departementschefen förordad, att medelsanvisningen till statens pensionsanstalt jämväl för budgetåret 1937/1938 skulle begränsas på sätt nys angivits samt ansett anslaget för detta budgetår böra upptagas med oförändrat belopp eller 1,000,000 kronor.

Vidare har departementschefen tillstyrkt en omläggning av den nuvarande ordningen för inleverering av pensionsavgifter till statens pensionsanstalt, åsyftande att statskontoret och länsstyrelserna skulle åläggas att verkställa utbetalning av ifrågavarande avgifter till anstalten utan föregående rekvisition från anstaltens sida. Därest riksdagen icke framställer erinran mot omläggningens genomförande, kommer förslag till erforderliga bestämmelser, innefattande bland annat ändring av § 8 i reglementet för statens pensionsanstalt, att senare föreläggas Kungl. Maj:t.

Utskottet.

Utskottet, som icke har något att erinra mot vare sig beräkningen av anslagets belopp för nästa budgetår eller den förordade omläggningen av ordningen för inleverering av pensionsavgifter till statens pensionsanstalt, hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,000,000 kronor.

4:o) **Bidrag till kungl. hovkapellet pensionsinrättning m. m.** Med biträdande av Kungl. Maj:ts under punkterna 16—30 framställda förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *Bidrag till kungl. hovkapellet pensionsinrättning* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av 5,000 kronor;

b) till *Bidrag till universitetets i Uppsala pensionsinrättning för tjänstemäns änkor och barn* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av 9,000 kronor;

c) till *Bidrag för pensionsinrättningen för änkor och barn efter ämbets- och tjänstemän vid universitetet i Lund* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av 7,200 kronor;

d) till *Bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av 157,276 kronor;

e) till *Bidrag till pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 60,000 kronor;

f) till *Tilläggs pensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 460,000 kronor.

g) till *Pensioner åt vissa f. d. befattningshavare vid lotsverket* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 15,000 kronor;

h) till *Ersättning åt efterlevande till befattningshavare vid lotsverket, som avlidit till följd av olycksfall i tjänsten*, för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 12,000 kronor;

i) till *Understöd åt vissa förutvarande befattningshavare vid lotsverket eller deras änkor och barn* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av 15,000 kronor;

j) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Bidrag till pensionsanstalten* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 140,000 kronor;

k) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Förbättring av pensioneringen inom fjärde klassen* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 35,000 kronor;

l) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Förbättring av pensioneringen inom de tre första klasserna* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av 31,000 kronor;

m) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Tilläggs pensioner under år 1937 åt pensionstagarna* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 125,000 kronor;

- n) till *Handelsflottans pensionsanstalt: Förvaltningsbidrag* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett anslag av 1,500 kronor;
 o) till *Ersättning för skada till följd av olycksfall, som försakats av krigsförhållandena under 1914—1919 års världskrig*, för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 50,000 kronor.

B. Militära pensionsväsendet.

5:o) **Pensionering av militära befattningshavare m. m.** Med biträdande av Kungl. Maj:ts under punkterna 31—34, 36, 37 och 39 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Pensionering av militära befattningshavare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 13,700,000 kronor;

b) *dels* till *Vadstena krigsmanshuskassa* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,175,000 kronor;

dels ock besluta, att till nämnda anslag skola efter ingången av budgetåret 1937/1938 för samma budgetår överföras ej mindre från invalidhusfonden ett belopp av 205,000 kronor än även från indelningsverkets besparingsfond av fondens kapitaltillgångar ett belopp av 60,000 kronor;

c) till *Pensionering av f. d. daglönare vid marinen* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 250,000 kronor;

d) till *Pensionering av viss flottans gemenskap* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 150,000 kronor;

e) *dels* till *Dyrtidstillägg åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödsgare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 920,000 kronor;

dels ock besluta, att till nämnda anslag skall under budgetåret 1937/1938 från indelningsverkets besparingsfond av fondens kapitaltillgångar överföras ett belopp av 40,000 kronor;

f) till *Pensionstillägg åt änkor och barn efter militära befattningshavare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 100,000 kronor;

g) till *Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring*, för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,165,000 kronor.

C. Gemensamma anslag.

6:o) Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkterna 41, 42, 46 och 47 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 450,000 kronor;

b) till *Pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 15,000 kronor;

c) till *Pensioner enligt familjepensionsreglementet för arbetare* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 50,000 kronor;

d) till *Diverse pensioner och understöd m. m.* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,799,824 kronor.

Uppskjutna frågor.

7:o) Beträffande Kungl. Maj:ts under punkterna 4, 5, 35, 38, 43, 44 och 45 framställda förslag *dels* i fråga om dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, åt pensionsberättigade änkor och barn efter civila befattningshavare i statens tjänst m. fl., åt f. d. militära befattningshavare m. fl. samt åt pensionsberättigade änkor och barn efter militära befattningshavare, *dels ock* beträffande anslag till pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst, till ersättningar till f. d. befattningshavare vid av staten övertagna familjepensionskassor samt till engångskostnader i samband med av staten övertagna familjepensionskassors avveckling kommer utskottet framdeles att avgiva utlåtande; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 23 februari 1937.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Bankoutskottets utlåtande Nr 11.

Vid förestående ärendens slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Ehrnberg, Bjurström, Berling, Nilsson* i Mölndal*, *von Horn, Bodin* i Visby och *Sundvik*;

från andra kammaren: herrar *Holmgren, Andersson* i Falkenberg*, *K. A. Westman**, *Gustavson* i Västerås*, *Osberg, Andersson* i Munkaljungby, *Andersson* i Lindome och *Sundström* i Vikmanshyttan*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.